

ВСТУП

Впровадження кластерів в Україні активно відбувається уже понад десять років, проте відчутні кроки у напрямку державного регулювання та підтримки розвитку кластерних структур розпочались у 2012 р. із прийняттям нової редакції Закону України “Про зайнятість населення”, у якому зазначено, що держава бере активну участь у забезпеченні існування народних кластерів художніх промислів. Крім цього, у 2012–2013 р. прийнято загальнодержавну програму розвитку малого і середнього підприємництва на 2014–2024 рр.¹, загальнодержавну цільову економічну програму розвитку промисловості на період до 2020 р.², стратегію розвитку морських портів України³. Поняття “кластера” вперше з’явилося у 2008 р. за спроби прийняти проект Кабінету Міністрів України “Концепція створення кластерів в Україні”. Термінологічний інструментарій визначено у Законі України “Про розвиток і державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні” від 22.03.2012 № 4618-VI. Форми об’єднання підприємств затверджено у Господарському кодексі України від 16.01.2003 № 436-IV (ст. 120 та ст. 127).

Тобто, уряд робить активні кроки на шляху впровадження кластерної моделі розвитку економіки в Україні. У 2018 р. Президія НАН України схвалила Порядок створення та функціонування національних інноваційних кластерів, у результаті чого було визначено перелік кластерів, які мають потенціал зростання в Україні.

Можна стверджувати, що відбувається активна робота із розбудови кластерів в Україні, зокрема формують стратегії, розробляють програми, визначають перелік кластерів, формують потенційні напрямки створення кластерів. Проте швидkozмінність законодавчої бази, фіскального регулювання, макроекономічна та військово-політична нестабільність, незбалансована політика уряду, надмірні заходи протекціонізму тощо уповільнюють темпи розвитку малого та середнього підприємництва. Отже, рівень підприємницької активності є важливим індикатором стану розвитку кластера.

¹ Розпорядження Кабінету Міністрів України № 641-р від 28.08.2013 р.

² Розпорядження Кабінету Міністрів України № 603-р від 17.07.2013 р.

³ Розпорядження Кабінету Міністрів України № 548-р від 11.07.2013 р.